

Lapsen vatsan turvottelu

Kolmevuotias lapsi valitti toistuvasti vatsaansa, joka ajoittain pömpötti ja oli täynnä ilmaa. Ulosteen rakenne oli löysää ja tuhrimistakin esiintyi. Välillä oli ummetusta, jolloin lapsi ulosti kolmen päivän välein. Vatsavaivat lisääntyivät puolen vuoden aikana vähitellen, ja lapsi muuttui tuskaiseksi.

Kliinisessä tutkimuksessa ei todettu poikkeavaa. Laboratoriokokeissa virtsa oli puhdasta ja plasman CRP-pitoisuus alle 8 mg/l. Serumini radioallergosorbenttitestissä (RAST) kananmunan ja maidon vasta-ainepitoisuudet

olivat lievästi suurentuneet. Välttämisruokavaliosta ei kuitenkaan ollut apua. Välillä pojan tuskaisuus oli niin voimakasta, että hänet lähetettiin päivystyksenä lasten poliklinikkaan. Sinne päästäessä tilanne oli aina rauhoittunut, vatsan palpaatio oli normaali eikä mitään infektiota viittaavaa havaittu.

Vanhemmat ihmettelivät vatsan pömpötystä ja jaksoittaista tuskaisuutta ja toivat lapsen uudelleen lääkäriin. Minkä tutkimuksen avulla diagnostiikassa päästiin eteenpäin? Vastaus sivulla 1192.

Lapsen vatsan turvottelu

Lapselle tehtiin vatsan alueen kaikukuvaus, jossa nähtiin virtsarakon ja peräsuolen seudussa runsaskaikuinen, hieman epätarkkarajainen tuumori. Se oli kooltaan 2,4 x 2 x 3,4 cm. Rakoon jäi jäännösvirtsaa 120 ml.

Yliopistosairaalan tutkimuksissa verinäytteissä ei havaittu poikkeavaa. Vatsan magneettikuvauksessa (MK) todettiin sakrokokygeaalinen teratooma, jonka rakenne oli valtaosin kystinen (KUVA). Tuumori painoi rakkoa keskilinjasta sivuun. Vartalon MK:ssa ei havaittu kasvaimen levinneisyyteen viittavaa.

Tuumori saatiin leikkauksessa kokonaisuudessaan poistetuksi, ja leikkauksenjälkeinen toipuminen oli ongelmaton. Myöhemmin potilaan äiti kertoi virtsaamisongelmista, joten lapselle laitettiin katetri noin kolmeksi viikoksi. Jäännösvirtsan määrä on nykyään noin 50 ml ja virtsaaminen sujuu, mutta ulostamisen kanssa on edelleen hankaluuksia. Potilas ulostaa pieniä määriä noin kuusi kertaa päivässä.

Pienen lapsen vatsan ajoittainen turvotus liittyy yleensä ruokavalioon, ja ummetus ja epäselvät toiminnalliset vaivat ovat tavallisia. Vatsan alueen tuumorit sen sijaan ovat hyvin harvinaisia, mutta sellainenkin voi joskus sattuua eteen. Sakrokokygeaalisten teratoomien ilmaantuvuudeksi on arvioitu noin 1 : 35 000. Ne havaitaan useimmiten vastasyntyneillä häntäluun seudussa ulospäin työntyvänä kasvaimena. Pieni osa näistä yleensä hyvänlaatui-

KUVA.

sista kasvaimista voi sijaita pelkästään häntäluun etupuolella, jolloin ne aiheuttavat oireita vasta hitaasti kasvaessaan. Erityisesti näiden presakraalisesti sijaitsevien teratoomien leikkaushoitoon voi liittyä komplikaatioita suolen toiminnassa tai virtsaamisessa.

Epämääräisten toistuvien vatsakipujen ja turvottelun tutkimuksissa kannattaa muistaa myös vatsan kaikukuvaus. ■

MARIANNE MARENK, lastenlääkäri
Valkeakoski